

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2345

Vragen van het lid **Bergkamp** (D66) aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht dat er een explosieve toename is van aanvragen voor zware zorg* (ingezonden 6 mei 2013).

Antwoord van staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 24 mei 2013)

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht «Explosie vraag om zware zorg»?¹

Antwoord 1

Ik heb het artikel gelezen en ik herken het beeld dat er sprake is van een toename van de vraag naar zwaardere zorg. Immers, veel van mijn voorgangers hebben op enigerlei wijze beleid ontwikkeld om mensen zo lang mogelijk in staat te stellen zelfstandig te wonen, ook als hun beperkingen zwaardere ondersteuning en/of zorg noodzakelijk maken. Daardoor is het aantal mensen dat in instellingen wordt opgenomen de laatste jaren gedaald, terwijl het aantal mensen dat te maken heeft of krijgt met beperkingen (demografie) is toegenomen. Een en ander houdt tevens in dat wanneer deze mensen om een indicatiebesluit vragen in verband met een toegenomen zorgvraag, dat besluit dan ook zwaardere zorg zal omvatten. Ik wil dat graag goed nader kwantitatief kunnen onderbouwen en heb daartoe de Nza om een analyse gevraagd. Deze heb ik op 22 mei jongstleden ontvangen en als bijlage bij de antwoorden op de vragen van mw Leijten (ingezonden op 3 mei 2013) gevoegd. Uit de analyse – die nog nader bestudeerd en besproken dient te worden – blijkt overigens dat de groei van zorgzwaarte in 2012 ten opzichte van 2011 lijkt af te nemen.

Vraag 2

Is het waar dat de afgelopen drie jaar het aantal indicaties zorgzwaartepakket (ZZP) 3 en 4 op grond van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) in absolute zin is toegenomen?

Antwoord 2

Ja dat klopt.

¹ «Explosie vraag om zware zorg», Volkskrant, p.1, 3 mei 2013

Vraag 3

Is het waar dat daarmee een drastische verschuiving van patiënten met een «lichte» indicatie (ZZP 1 en² naar een «zware» indicatie (ZZP 3 en³ heeft plaatsgevonden?

Antwoord 3

Nee, die conclusie kan niet worden getrokken. Omdat cliënten langer dan voorheen thuis blijven wonen met extramurale zorg worden er minder lichte ZZP's geïndiceerd. Wanneer zij later alsnog een ZZP-indicatie krijgen, zal hun behoefte aan zorg veelal groter zijn, waardoor er een zwaarder ZZP geïndiceerd wordt. Daarnaast is er een groep cliënten die nog een verblijfsindicatie heeft die wordt uitgedrukt in functies en klassen (verkregen tot 1 juli 2007). Deze groep wordt uiterlijk na vijf jaar hergeïndiceerd en ontvangt dan een indicatiebesluit met een passend zorgzwaartepakket. Als tijdens hun verblijf de zorgzwaarte is toegenomen, zullen zij voor een zwaarder ZZP geïndiceerd worden.

Vraag 4

Welke verklaring heeft u voor de snelle aanwas van hulpbehoevenden met een zwaardere indicatie?

Antwoord 4

Zoals ik antwoord op vraag 1 reeds heb geadviseerd, zou een verklaring voor de toename van het aantal zwaardere indicaties in het recente verleden gelegen kunnen zijn in het reeds langer gevoerde beleid om mensen zo lang mogelijk zelfstandig, onder eigen regie, in de vertrouwde woonomgeving te laten verblijven, ook als de behoefte aan ondersteuning en zorg toeneemt. Door de toegenomen mogelijkheden om mensen met beperkingen thuis te ondersteunen (vanuit de Wmo) en aan hen zorg te verlenen (op basis van de AWBZ, extramurale zorg) zijn zij langer dan voorheen in staat buiten zorginstellingen te blijven. Niettemin is er van nature een toename in zorgbehoefte bij het ouder worden. Als mensen later voor die toegenomen zorgvraag van het CIZ (of in mandaat van een zorgprofessional) een indicatiebesluit vragen, dan ligt het voor de hand dat dat dan een zwaarder zorgpakket betreft. Ik wil dat graag goed nader kwantitatief kunnen onderbouwen en heb daartoe de Nza om een analyse gevraagd. Deze heb ik op 22 mei jongstleden ontvangen. Uit de analyse – die nog nader bestudeerd en besproken dient te worden – blijkt overigens dat de groei van zorgzwaarte in 2012 ten opzichte van 2011 lijkt af te nemen.

Vraag 5

Hoe beoordeelt u het vermoeden van deskundigen dat patiënten soms ten onrechte een hogere ZZP-indicatie krijgen dan gerechtvaardigd is op basis van hun zorgbehoefte?

Antwoord 5

Zowel in het artikel in de Volkskrant als ook in de uitzending van Brandpunt uitten deskundigen hun zorg over situaties waarin cliënten in de digitale aanmeldfunctionaliteit van het CIZ als zwaarder zorgbehoevend worden voorgesteld waardoor uiteindelijk een zwaarder zorgzwaartepakket resulteert dan strikt noodzakelijk is. Als dat zo is, is dat uiteraard verwerpelijk. In de brief over de aanpak van zorgfraude d.d. 15 mei jl. heb ik aangekondigd dat ik nader onderzoek laat doen naar risico's op onregelmatigheden bij het indiceren door zorgaanbieders met gebruikmaking van daarvoor ter beschikking gestelde procedures.

Vraag 6

Wilt u onderzoek doen naar de omvang van het sjoemelen met aanvragen voor AWBZ-indicaties? Zo ja, wilt u bij dat onderzoek betrekken hoe het extramuraliseren van ZZP 1 en 2 per 1 januari 2013 hieraan heeft bijgedragen?

² «Explosie vraag om zware zorg», Volkskrant, p.1, 3 mei 2013

³ «Explosie vraag om zware zorg», Volkskrant, p.1, 3 mei 2013

Antwoord 6

Ik zal in aansluiting op hetgeen het CIZ zelf monitort en toetst laten onderzoeken hoe en in welke omvang wordt gefraudeerd met de mogelijkheden voor zorgaanbieders om indicatiebesluiten (standaardindicatieprotocollen, herindicaties in taakmandaat en melding 80+) aan te vragen. Daarin zal ik het extramuraliseren van de ZZP's 1 en 2 betrekken.

Vraag 7

Hoe zorgt u er voor dat bij uw plannen voor de langdurige zorg, die voorzien in een overheveling van zware AWBZ-zorg naar gemeenten en de Zorgverzekeringswet, het risico op afwenteling en sneller indiceren voor zwaardere zorg tot een minimum wordt beperkt?

Antwoord 7

Op dit moment ben ik bezig met de vormgeving van wet- en regelgeving die de AWBZ en diens lagere regelgeving moet gaan vervangen. Uiteraard neem ik daarin deze ontwikkelingen mee. Bij gelegenheid van de behandeling van de brief over de hervorming van de langdurige zorg dan wel het wetsvoorstel waarin de langdurige, zware zorg wordt verankerd, zal ik u informeren over de wijze waarop ik in de toekomst de toegang tot die wet zal gaan vormgeven.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen ter zake van het lid Leijten (SP), ingezonden 3 mei 2013 (vraagnummer 2013Z08960)